

בס"ד יב' תמוז ה'תשפ"ג
 הדלקת נרות - 19: 32
 צאת השבת - 20: 23
 רבנו תם - 21: 18
שעון קיץ - מהלוח המדוייק של "אור החיים"
 ע"פ "אופק תל אביב"

שנה עשרים ושלוש - עלון מס' 1163
 @ השבת מכריזין על תענית יז' בתמוז.
 שיחול ביום המישי. סיום הצום 20: 08.
 @ סוף זמן "ברכת הלבנה" - יום ראשון כל הלילה.
 @ ביום שלישי טו' תמוז, הילולת "אור החיים הקדוש",
 רבינו חיים בן עטר זי"ע.א.

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות נ"י

כפטידין: "יהיה שארית"
 (מיכה ה')
 מרתק - ראו בעמוד 2
 מכל מלמדי השכלתי

פרשת בלק

הרה"ג יצחק יוסף שליט"א
 יחל את שיעורו בלויין
 בבית הכנסת "אוהל מועד"
 במוצ"ש בשעה 21: 30
סגולה טובה להשתתף

מענייני הפרשה:
 ← בלק מלך מואב שולח שליחים אל בלעם בן בעור, כדי שיקלל את בני ישראל.
 ← בלעם מסרב בתחילה, כיוון שה' לא מרשה לו.
 ← אתונו של בלעם מדברת, בדרכו אל בלק.
 ← בלעם אומר לבלק כי אינו יכול לקלל את בני ישראל כרצונו, אלא כפי רצון האלוקים.
 ← בלעם הולך ל-3 מקומות שונים ומנסה לקלל את ישראל, אך בכל פעם יוצאת מפיו ברכה.
 ← בלעם מייעץ לבלק להחטיא את עם ישראל, ועל ידי כך יאונה להם רע (זמרי והעם חוטאים, נענשים, ופנחס עוצר המגיפה).

מה אקב" (כ"ג - ח')
 כותב בספר "ראה חכמה" המילים "מה אקב" הם ר"ת מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו, כי בזכות הברכות שבני ישראל מברכים על המצוות שמקיימים, אין הם ראויים לקללה אלא לברכה, וכן תיקן דוד המלך לומר מאה ברכות בכל יום להצילם ממגיפה ע"י הברכות.
"ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד"
 ראשית שמו של עמלק, דהיינו ראשי התיבות, הם עמרם משה לוי קהת, ולא ידעו כי סופי התיבות "מיתה", ולכן "אחריתו עדי אבד".

"ויכר שפי" (כ"ג - ג')
שפי ר"ת שמנן פתן ינן. אומר ה"חתם סופר", הגמ' בשבת (י"ז:): אומרת, גזרו על פתן משום ינן, וינן משום בנותיהם, ועצת בלעם היתה להכשיל את בני ישראל בבנות מואב, ע"י שיאכלו משמנם ומפיתם ומינינם ואז יכשלו בבנותיהם, וזה מרומז "שפי".
"כי מראש צורים אראנו ומתבטחית אשורנו הן עם לבדד ישכון..."
 הגמ' בתענית (ט'). אומרת שהבאר שהלכה עם ישראל מדבר היתה בזכותה של מרים. אומר ה"חתם סופר", הדבר רמוז במילים "מראש צורים", שתי אותיות הראשונות של המילה "מראש" - מר, ושתי אותיות אחרונות של "צורים" ים, ביחד מרים. רמז נוסף בתהילים קי"ד ח' "ההפכל הצור גאם מים", סופי תיבות מרים.

פינת הניבים והפתגמים
הלך זרזיר אצל העורב =
 אדם מתחבר אל מי שמתאים לו בתכונותיו, בדרך כלל לשלילה. אפשר לפרוט אדם לפי מי שהוא מתחבר אליו.
דוגמא: המופתי של ירושלים ומנהיג התנועה הפשיסטית, בניטו מוסוליני, נפגשו ברומא כשבועיים בלבד אחרי שהגיע המדינאי הערבי לאיטליה. זה שנאמר הלך הזרזיר אצל העורב.
 ביטויים דומים: "מצא מין את מינו".
מקור: על פי התלמוד הבבלי: "כל המחובר לטמא, טמא... רבי אליעזר אומר: לא לחינם הלך זרזיר אצל עורב, אלא מפני שהוא מינו." (בבא קמא, צב, ע"ב). (ניבונקו)

הסירו מכתול מדרג עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"הידושוש": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הלכות ארבע הצומות

א' - נאמר בזכריה: "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת, צוּם הַרְבִּיעִי וְצוּם הַחֲמִישִׁי וְצוּם הַשְּׁבִיעִי וְצוּם הָעֶשְׂרִי, יִהְיֶה לְבֵית יְהוּדָה לִשְׁשׁוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמוֹעֲדִים טוֹבִים. וּפִרְשׁוּ חֲז"ל, **צוּם הַרְבִּיעִי זֶה צוּם י"ז בַּתְּמוּזָה**, כִּי חֹדֶשׁ תְּמוּזָה הוּא הַרְבִּיעִי לְחֹדֶשׁ נִיסָן **צוּם הַחֲמִישִׁי, זֶה צוּם תְּשַׁעָה בָּאָב**, כִּי הַחֹדֶשׁ אָב הוּא הַחֲמִישִׁי לְחֹדֶשׁ נִיסָן. **צוּם הַשְּׁבִיעִי, זֶה צוּם גְּדַלְיָה** שְׁחַל בְּשִׁלְשָׁה בְּתֶשֶׁר, **וְצוּם הָעֶשְׂרִי, זֶה צוּם עֶשְׂרֵה בְּטַבַּת**. וְכִי יִשְׂרָאֵל מִתְעַנֵּים בִּימֵי אֱלוֹ מִפְּנֵי הַצְּרוּת שֶׁאֲרָעוּ בָּהֶם, כְּדִי לַעֲרוֹר וּלְפַתּוֹחַ הַלְּבָבוֹת לְדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, וַיְהִי זֶה זְכָרוֹן לְמַעֲשֵׂי הָרַעִים וּלְמַעֲשֵׂה אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהָיוּ כְּמַעֲשֵׂי עֵתָה עַד שֶׁגִּרְמוּ לָהֶם וּלְנוֹ אוֹתָם הַצְּרוּת, שֶׁזְּכָרוֹן דְּבָרִים אֱלוֹ נְשׁוּבָה לְהִיטִיב מַעֲשֵׂינוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִתּוּדוּ אֶת עֲוֹנוֹם וְאֶת עֲוֹן אֲבוֹתָם. (יְלֻקוֹט יוֹסֵף מוֹעֲדִים עֵמוּד תַּקְלָה)

ב' - חֲמִישֵׁה דְּבָרִים אִירָעוּ בְּיוֹם י"ז בַּתְּמוּזָה: נִשְׁתַּבְּרוּ הַלוֹחוֹת, **בְּטַל הַתְּמִיד, הוֹבֵקָה הָעִיר בְּתַקּוּפַת חוֹרְבַן הַבַּיִת הַשֵּׁנִי, שָׂרָף אֶפֶסֶטֶמוֹס אֶת הַתּוֹרָה, וְהַעֲמִיד צַלַם בְּהֵיכַל**

ג' - הַכֹּל חַיִּיבִים לְהִתְעַנּוֹת בְּאַרְבַּעַת הַצְּמוּתוֹת הַלָּלוּ, וְאִסּוּר לְפָרוֹץ גֶּדֶר. וְאִין הַדְּבַר תְּלוּי בְּרִצּוֹן הַקֹּהֵל. (שׁו"ת יְבִיעַ אֹמֵר חֶלֶק א' ל"ג)

ד' - כָּל הַצְּמוּתוֹת הַלָּלוּ מוֹתָרִים בְּרַחֲמֵיהֶם וּבְסִיכָה וּבְנִיעֻלַּת הַסַּנְדַּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמַּטָּה, חוּץ מִתְּשַׁעָה בָּאָב. וּמוֹתָר לְהִתְרַחֵץ בַּחֲמִין בְּיָמֵי הַצְּמוּתוֹת, וְהַמְחַמֵּר עֲלֵיב. (יְלֻקוֹט יוֹסֵף מוֹעֲדִים עֵמ' תַּקַּל)

ה' - מִי שֶׁשָּׂחָה וּבְחִרְךָ בְּיוֹם הַתְּעִנּוּת עַל דְּבַר מַעֲדָל, אוּ מִשְׁקָה, יִטְעַם מִמֶּנּוּ מִשְׁחָה כְּדִי שֶׁיִּזְכְּרוּנוּ יְהוָה. (יְבִיעַ אֹמֵר ח"א יוֹרֵה דַעַה ס"ד י"ד)

ו' - הַמִּתְעַנֶּה תְּעִנִּית צָבוֹר צָרִיךְ לֹמַר **"עֲנֻנִי"**, בֵּין בְּשַׁחְרִית בֵּין בְּמִנְחָה, בְּאֲמֻצֵּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וּבִמְקוֹמוֹת שְׁנוּהֲגִים לֹמַר **"עֲנֻנִי"**, בְּשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה בְּכָל הַתְּפִלוֹת, גַּם בְּעִרְבִית שֶׁל עֵרֶב הַתְּעִנִּית אֵף עַל פִּי שְׁאִין מוֹתָעִים מִהֶעֱרַב, מִנְּהֵאָה נִכּוֹן עַל פִּי הַהֶלְכָה. (יְבִיעַ אֹמֵר אֶכָּא שׁוּי"ד. יְחוּי"ד ח"ג ס"ג מ"א)

ז' - אִם שָׂחָה וְלֹא אָמַר **"עֲנֻנִי"** עַד שֶׁאֲמַר **"בִּרְוַח אֶתָּה ה'"** כְּדִי לְחַתּוֹם **"שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה"**, אִינוּ רְשָׁאֵי לְסַיֵּם **"לְמַדְנִי חוֹקֶיךָ"** כְּדִי שׁוֹיכֵל לְחַזֹּר וּלְוֹמַר **"עֲנֻנִי"**, אֲלֵא יִסִּיִּים תְּפִלְתּוֹ וַיֹּאמֶר **"עֲנֻנִי"** מִבְּלֵי חֲתִימָה בְּסוּף **"אֵלָקִי נְצוּר"**. אֲבֵל בֵּין בְּרַכַּת **"שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה"** לְ"יִרְעָה", אִין לֹמַר **"עֲנֻנִי"**, דְּהוּי חֶפְסָק. (יְבִיעַ אֹמֵר א' סִימָן כ"ב)

ח' - יְחִיד שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִילַת שְׁמוֹנֵה עֶשְׂרֵה עִם חֲזֶרֶת הַשְּׁלִיחַ צִיבוּר, אֵף עַל פִּי שֶׁאֲוֹמֵר עִמּוֹ כֹּל סֵדֶר הַקְּדוּשָׁה, אִינוּ אוֹמֵר עִמּוֹ **"עֲנֻנִי"** בֵּין גּוֹאֵל לְרוּפָא, אֲלֵא ב' - **"שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה"**. (יְלֻקוֹט יוֹסֵף מוֹעֲדִים עֵמ' תַּקְלָה)

ט' - מוֹצִיאִים סֶפֶר-תּוֹרָה בְּשַׁחְרִית וּבְמִנְחָה וְקוֹרְאִים בְּפִרְשַׁת יוֹחֵל שְׁלֹשָׁה עוֹלָם. אֲדָם שֶׁלֹּא מִתְעַנֶּה אִין לוֹ לַעֲלוֹת לְקִרְיַת סֶפֶר-תּוֹרָה. (יְלֻקוֹט יוֹסֵף עַל הַמוֹעֲדִים עֵמוּד תַּקְמָה)

י' - הַכְּהֻנִּים נוֹשְׂאִים כְּפִיהֶם גַּם בְּמִנְחָה. וְכֵן שְׁאִינוּ מִתְעַנֶּה לֹא יִשָּׂא כְּפִיו, וַיֵּצֵא לְחוּץ בַּעַת נְשִׂיאת כְּפִים. (יְלֻקוֹט יוֹסֵף מוֹעֲדִים עֵמוּד תַּקַּל)

יא' - פִּשְׁט הַמִּנְהַג בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּנְחָחִים תְּפִלִּין תְּפִלִּין בְּתַעֲנוּיֹת צָבוֹר **בְּשַׁחְרִית בְּלַבַּד**. וַיֵּשׁ שְׁנֵהֲגוּ לְהַנִּיחַ הַתְּפִלִּין גַּם בְּמִנְחָה שֶׁל תְּעִנּוּת צָבוֹר, כְּדִי לְהַשְׁלִים מֵאָה בְּרֻכּוֹת, אֲךָ לֹא רָאִינוּ כְּיוֹם שֶׁנִּהְיָ כֵּן בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְהִנֵּה לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל. (יְחוּי"ד ח"ב ס"ד ס"ז)

יב' - מַעֲיָקָר מוֹתָר לַעֲשׂוֹת חוֹפָה בְּתַעֲנוּיֹת צָבוֹר אֵף בְּשַׁחְרִית, כְּגוֹן בְּצוּם גְּדַלְיָה, עֶשְׂרֵה בְּטַבַּת וְצוּם י"ז בַּתְּמוּזָה. אֲלֵא שְׁעִדֵּף יוֹתֵר לַעֲשׂוֹת חוֹפָה בְּמוֹצָאֵי הַצּוּם לְאַחַר צֵאת הַכּוֹכָבִים. (שׁו"ת יְבִיעַ אֹמֵר חֶלֶק ו' חֶלֶק אָבִן הָעֵזֶר סִימָן ז')

יג' - חֵיטָן שְׁנַת קָבַע (חֲצִי שָׁעָה) בְּלִיל הַתְּעִנּוּת וְקָם לְפָנֵי עֲלוֹת הַשָּׁחַר, אִסּוּר לוֹ לֵאכּוֹל וּלְשִׁתּוֹת - אֲלֵא אִם הִתְנַה לְפָנֵי כָן. (יְבִיעַ אֹמֵר חֶלֶק ה' ס"ג כ"ב סק"ה)

יד' - חוֹלָה שְׁאִין בּוֹ סִכְנָה, פְּטוּר מִלְּהִתְעַנּוֹת. וְכֵן חוֹלָה שֶׁנִּרְפָּא אֲךָ עוֹדֵנו חֵלֶס, כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ חֲשֵׁשׁ שֶׁאֵם יֵצוּם יִחְזוֹר לְחוּלוֹ, פְּטוּר מִלְּהִתְעַנּוֹת. וְכֵן זֻקְנִים וְתוֹשׁוּשֵׁי כַח שֶׁמְצַטְעֵרִים בְּתַעֲנוּיֹת, פְּטוּרִים. (יְלֻקוֹט יוֹסֵף עַל הַמוֹעֲדִים עֵמוּד תַּקְלָה)

מכל מלמד השכלתי לרגל הילולת ה"אור חיים" הקדוש, שהשבו ע"ו תמוז פקידת שנתו

רבינו חיים בן עטר זיע"א היה צורך כסף אבל היה ממחר ועושה מלאכתו ע"ר אי ותורתו ק"ע, וכשעדיין נשאר לו הממון מהעסק האחרון, ישב ולמד ולא עבד במלאכתו עד שכלתה הפרוטה מהכיס.

יא-ל מוציאם ממצרים" (כ"ג - כ"ב) אתה אמרת "הנה עם יצא ממצרים", לא יצא מעצמו אלא האלקים הוציאם. (רש"י) בספר "אפריון" לבעל הקיצור שו"ע שואל: מדוע בלעם אומר "מוציאם" בלשון הווה, בעוד שבלק אומר **"עם יצא"** בלשון עבר?

ה"אור החיים" מתרץ, הגמ' בפסחים אומרת, בכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. אומר האור החיים, שזו מציאות, שכל שנה בליל הסדר שהקב"ה מוציא אותנו מהמצרים שלנו, ולכן מוציאם בלשון הווה, שלא היתה יציאה אחת, אלא כל שנה ושנה הוא "מוציאם ממצרים".

סגולה מפורסמת היא שאדם יקבל על עצמו ללמוד בקביעות בביאורו של ה"אור החיים" על התורה, ובכך יזכה לבנים זכרים צדיקים עוסקים בתורה ובמצוות. את הקשר בין הסגולה לבין לימוד בספרו של ה"אור החיים, הסביר האדמו"ר מגור בעל ה"ילב שמחה" כי ל"אור החיים" בעצמו לא היו ילדים, וממילא כל כוח ההולדה שלו טמון בספרו הקדוש. משום כך כל קטע וקטע בספר קדוש זה מסוגל לזרע קדוש.

"ה' אלהיו עמו, ותרועת מלך בו"

כוונתו המקורית של בלעם הייתה לקלל, "כָּלֵם" - תכלה אותם, תכלים אותם, תבייש אותם.

ה' הפך את קללתו לברכה, במקום לקלל "כלם" הוא שיבח, "מלך". מלך בהיפוך אותיות-כלם.

"כלם" = ראשי תיבות: כבד, לב, מוח.

כבד - היצר שולט, **לב** - הרגש שולט, **מוח** - השכל שולט.

ואילו **"מלך"** - ראשי תיבות: **מוח, לב, כבד.**

מלך = כשהמח שולט ואח"כ הלב ולבסוף-הכבד. יהודי הוא **מלך** "ותרועת מלך בו"!

"גדר מזה וגדר מזה" (כ"ב, כ"ד)

סתם גדר של אבנים הוא (רש"י). מה נפקא-מינה לנו ממה הגדר היתה עשויה? ברם, יעקב אבינו הלא כרת ברית עם לבן בגל-אבנים - "יעד הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבור אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבור אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה" (בראשית ל"א) ובלעם, שהיה נינו של לבן הארמי, היה הראשון אשר הפר את הברית ובא לעשות רעה לזרעו של יעקב, לכן התנקמו בו האבנים לראשונה - "יד העדים תהיה בו בראשונה".

האתון לחצה את רגלו אל גדר-האבנים ושברתה, ומכאן ואילך נעשה חיגר, כפי שכינהו חכמינו: "בלעם חגורא". הגדר היתה של אבנים, ולפיכך **ענש על-ידה בראשונה**.

'המעורר'

בעולם הישיבות מקובל, שמדי בוקר עובר בחדרי הפנימיה בחור שתפקידו להעיר לתפילת שחרית את חבריו הישנים. הבחור המכונה 'מעורר' מסתובב בחדרים כששתי נטלות מתכת בידיו, מקיש אותן אחת בשנייה ומקים רעש מאריש אוזניים שמסוגל להקיץ ישני עפר משנתם ...

לא כל המעוררים נוקטים באותה שיטה. יש המשתמשים בפעמון גדול ויש המשתמשים בקולם האדיר, כל מעורר רשאי לנהג כמנהגו, ובלבד שיכוון לבו לשמים ויעיר אותם לתפילת שחרית.

ברם, לעתים קורה שלמרות הרעשותיו הנמרצות של ה'מעורר', כמה מהבחורים שעמלו בתורה עד שעת ליל מאוחרת מתקשים לקום לתפילה.

כדבר הזה ארע באחד מבקרי החורף הסגריריים באחת הישיבות הירושלמיות. המעורר הקים רעש עצום, אך כמה מהבחורים התעקשו להישאר תחת השמיכות החמות. כשהשעה התאחרה וראש הישיבה הבחין שחלק ניכר מהבחורים לא הופיע בבית המדרש, החליט לעלות בעצמו לפנימייה ולהקיץ ישנים מתרדמתם.

ראש הישיבה ניגש לאחד הבחורים שישן שנת ישרים, ונגע בגבו בעדינות מספר פעמים.

אך הבחור, שעלה על משכבו אמש בשעה מאוחרת, משך את השמיכה מעל ראשו וקרא בזעם: "עוד נגיעה אחת בגב, וזה לא יגמר טוב בשבילך!"

ראש הישיבה לא התייאש, ונגע בבחור פעם נוספת...

אך הבחור רק התחפר במיטתו החמה וקרא מתוך שינה, "אני מזהיר אותך בפעם האחרונה! אני ממוטט מעייפות, אם אתה לא עוזב אותי הרגע, אני מחטיף לך סטירה!" כשראש הישיבה נגע בו פעם נוספת, הזדקף הבחור במיטתו, סטר על לחיו של ראש הישיבה ושקע מיד בתרדמה עמוקה.

למותר לציין, כי הבחור הישן לא העלה על דעתו כי מי שניסה להעיר אותו שוב ושוב לא היה אחד מחבריו, אלא ראש הישיבה בכבודו ובעצמו...

בשעה שמונה בבוקר קם הבחור במיטתו והלך לבית הכנסת להתפלל תפילת שחרית. לאחר התפילה הוא שב לישיבה, טעם משהו ונכנס מיד לבית המדרש.

הוא התיישב לתומו ליד החברותא ופתח בלימוד.

לאחר מספר דקות שם לב שכל חבריו נועצים בו מבטים מוזרים ומשתוממים. כשבירר האם אירע מאורע יוצא מגדר הרגיל, אמרו לו החברים בתוכחה: "אתה יודע מה עשית הבוקר? נתת סטירה לראש הישיבה!" הבחור לא האמין למשמע אזניו: "תגידו, יצאתם מדעתכם? נראה לכם שאני מסוגל לתת סטירה לראש הישיבה...?!"

אך הבחורים התעקשו: "כנראה שמרוב עייפות לא שמת לב מה אתה עושה, אבל זה מה שקרה. חברי החדר שלך ראו את זה בעיניהם. קמת מהמיטה, נתת סטירה לראש הישיבה וחזרת לישון כאילו לא אירע מאומה". משהתברר לו שהמאורע אירע גם אירע, הבין הבחור כי נכשל באופן נורא. הוא ניגש

לראש הישיבה בפיק ברכיים, אבל וחפוי ראש, ואמר בהכנעה: "ראש הישיבה, אני מתנצל מכל הלב, לא העליתי בדעתי שמי שמעיר אותי הוא ראש הישיבה בעצמו!" ... "ואם זה היה 'המעורר', מותר היה לך להכות אותו!" הגיב ראש הישיבה בחריפות. "הרי אני שלחתי אותו כדי שיעיר אותך, ואם היכית אותו - הרי זה כאילו היכית אותי..."

"טוב, אנחנו כבר נחשוב מה לעשות איתך". האירוע המחפיר התפרסם בישיבה, והצוות התכנס לישיבה דחופה כדי לדון כיצד להגיב על המעשה הנורא. כולם היו בדעה אחת: "היה לא תהיה!"

"על מעשה כזה אסור לעבור בשתיקה!" הגדיל לעשות נשיא הישיבה, שטען בתוקף כי יש לסלק את הבחור מהישיבה לאלתר, למען כבוד התורה. אולם תגובתו של ראש הישיבה הפתיעה את הנוכחים. הוא פנה לנשיא הישיבה ואמר: "אם אתה זורק את הבחור, תיאלץ לזרוק גם אותי! אמנם הוא נהג שלא כהוגן, אך הוא היה במצב שקרוב לאונס, הוא לא ידע מה הוא עושה".

"אבל חייבים ללמד אותו לקח!" חייבים להעניש אותו בחומרה למען ישמעו וייראו, זה עניין של כבוד התורה!" נשמעו הקולות.

אך ראש הישיבה היה איתן בדעתו שלא להרחיק את הבחור מהישיבה. במקום זה, הוא הציע פתרון אחר: "רבי חיים קנייבסקי זצ"ל יעץ למי שנכשל בעבירה מסוימת, ללמוד את ההלכות הנוגעות לאותה עבירה, כיון שהלימוד הזה מרפה את יצר העבירה ומרפא את הפגם שהעברה יצרה. העונש שאתן לבחור יהיה שמהיום והלאה אלמד אתו מדי יום בחברותא, ונלבן יחד את ההלכות הנוגעות לכבוד רבו ולבין אדם לחברו!" ראש הישיבה אמר ועשה. הוא קבע חברותא קבועה עם הבחור, שהלך והתקדם בתיקון המידות ובלימוד התורה. הבחור עלה והתעלה והפך לאחד מבחירי הישיבה.

כיום, אותו בחור הוא תלמיד חכם גדול, ונשוי לבת הזקונים של ראש הישיבה...

"ישיא מושליו ויאמר מן ארם ינחני בלק" (כג, ז)

דרשן אחד שהיה דר בעיר שרובה חוטאים ופושעים נזמן אל עיר של תלמידי חכמים וסופרים. עמד הדרשן על בימת בית הכנסת ונשא דברים, וכהרגלו המטיר על ראשי השומעים אש וגפרית והוכיח אותם על רוב פשעיהם ודרכיהם הבזויות והנלוזות.

"מה אתך?!" גערו בו בני העיר לאחר שסיים דבריו - "מדוע דברת אלינו כך?"

"האם שכחתם את ציווי התורה 'הוכח תוכיח את עמיתך?' תמה הדרשן. 'ידענו גם ידענו' - השיבו תלמידי החכמים - 'אולם מה לעבירות ומעשים רעים אלה ולנו?!' אנו מבינים כי כאשר אתה דורש לבני עירך השקועים בעוונות - ראויים דברך וטובים, אולם עזבת את מקומך ואתה בא להוכיח אותנו? בני עירנו אינם כבני עירך!"

כן הוא גם הנמשל.

אמר המגיד מדובנא - זה מה שטען בלעם ואמר: "מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם", אשר שם מצויים כל ערלי הלב כפראים במדבר. מבוגדים כאלה הוא קורא לי ומבקש: "לכה ארה לי יעקב!?"

